

ICONOGRAFIA

ȘI ÎNTOCMIRILE DIN INTERNUL
BISERICII RĂSĂRITENE
CU 123 FIGURI

DR. Elie Miron Cristea

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

ICONOGRAFIA

ȘI

INTOCMIRILE DIN INTERNUL BISERICEI RĂSĂRITENE

CU 123 FIGURI

DE

D^{ru}. ELIE MIRON CRISTEA

IEROMONAH.

COLECȚIA OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,
Membru al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant științific:
Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

COLECȚIA OPERA OMNIA

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu
Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Ediție anastatică

Iași, 2011

Printed in Romania

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro
www.tipomoldova.ro

ICONOGRAFIA

ȘI

INTOCMIRILE DIN INTERNUL BISERICEI RĂSĂRITENE

CU 123 FIGURI

DE

D^{te}. ELIE MIRON CRISTEA

IEROMONAH.

COLECȚIA OPERA OMNIA

SIBIU

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARCHIDIECESANE.

1905.

Cuprinsul cărții.

Pagina

Precuvântare.

Partea I.

Pictura.

1. Caracteristica bisericilor orientale	1—4
2. Pictura bizantină	4—6
3. Vestitul pictor Manuil Panselinos	6—8
4. Izvoarele picturii bisericești	8—12
5. Norme cu privire la localizarea chipurilor	12—13
6. Cele mai însemnate biserici românești și pictura lor	13—18
7. Le Comte du Noüy	19—21
8. Pictorul Aage Exner	21
9. Pictura bisericilor românești restaurate	22—23
10. Preotul-pictor Vasile Damian	23
11. Pictura sfinților și pictura decorativă	23—24
12. Pictorul G. Ioachim Pompilian	25—26
13. Pictorul George Mirea	26—27
14. Cum să pictăm bisericele?	27—34
15. Pictorul G. M. Tătărescu	34—35
16. Pictorul Epaminonda Bucevschi	36
17. Pictorul Carol Yobst	37—39
18. Pictura rusească și pictura grecească	40
19. Motive de ornamentică română	41—47
20. Despre culori	48—49
21. Proiect pentru pictarea unei catedrale	50
22. În frontispiciu	50—53
23. Inscripțiunile	53—57
24. Mosaicurile	57—62
25. Scara principală	62—63
26. Pronaosul	63—71
27. Cupola	72—75
28. Năframa sfântă	75—77
29. Chipul Veronicei	77—79
30. Cetele ângerești	79—84
31. Cântecul XXVIII din Paradisul de Dante	84—88
32. Cetele ângerești în mănăstirea Iwiron (Atos).	88—89
33. Cetele ângerești și baptisteriul din Florența	90—91
34. Cetele ângerești în San-Marco din Venetia	91—92
35. Cum să se fixeze tipul fiecărei cete de ângeri? Consilierii, Cheruvimii, Serafimii, Tronurile, Guvernatorii, Domniile, Puterile, Stăpâniile, Esecutorii, Incepătoriile, Archangelii, Ângerii	92—99

	<u>Pagina</u>
36. Ângerii în unele biserici românești	99—100
37. Ângeri sburători	100—102
38. Cum să binecuvintează?	102—104
39. Evangeliștii	104—111
40. Evangeliștii în unele biserici românești	111—113
41. Simbolele evangeliștilor sunt din lumea anti-creștină	114—117
42. Cupolele unor biserici românești	118—120
43. Înțelepții păgâni în pictura bisericească	120—122
44. Sibilele în pictura bisericească	122—125
45. Naia bisericilor	125—127
46. Tablourile din naia unei catedrale după trebuințele de azi	127—132
47. Corul	132—135
48. Intrările laterale	135
49. Isaia, Ezechil, Ieremie, Daniil	136—139
50. Alte chipuri	139—140
51. Sfinții	140
52. Iarăși pronaosul	140—143
53. Trapeza	143—144
54. Epitropia	144
55. Altariul	144—149
56. Maria în unele biserici românești	150
57. Archiereii în altarele unor biserici românești	151
58. Proscomidia	152—154
59. Proscomidia în unele biserici românești	154—155
60. Diaconieriul	155—157
61. Ornatele bisericești	157—160
62. Tămâierea-căditul	160—164
63. Chivotul	164—165
64. Frontariul, tâmpla, catapiteasma sau iconostasul	165—167
65. Iconostas tipic	167—170
66. Iisus Christos	170—179
67. Monogramul lui Iisus Christos	179—181
68. Sfântă-Măria	182—189
69. Apostolii	189—195
70. Prorocii	195—198
71. Cetele sfinților în biserica orientală	198—200
72. Encolpioanele	201
73. Aureola	201—205
74. Mandorla	205
75. Unde e așezată icoana hramului?	205—207

Partea II.

Intocmirile interne.

76. Sculptura	211—212
77. Sculptorul Ioan Pislea	212—213
78. Zugravul Ludovic Kandler	213—214

	<u>Pagina</u>
79. Sculptorul C. M. Babie	214
80. Sculptorul Nestor Busuioc și fiii	215
81. Iconostase românești	215—217
82. Iconostase tipice	217—221
83. Iconostase străine	221—223
84. Crucea	223—229
85. Crucea românească	229—231
86. Răstignirea	231—233
87. Prestolul	233—234
88. Biserici cu mai multe presteale	235—237
89. Baldachinul	237—238
90. Antimisul	238
91. Ripida	239—240
92. Tetrapodul sau proskinitarion-ul	240—242
93. Călindare ilustrate	242—245
94. Tetrapodul în bisericile românești mai însemnate	246—247
95. Pulturile cântăreților	247—248
96. Amvonul	248—249
97. Catedra pentru predicat	249
98. Decalogul	240—250
99. Epitaful	251
100. Scaune și bănci	251—256
101. Locul bărbaților și al femeilor în biserică	256—257
102. Vulturul și perinițele de sub picioare	258
103. Obiceiuri rituale (în legătură cu aceste perinițe)	259—261
104. Baptisteriul sau cerdăcelul	261—262
105. Cutii pentru bani	262—263
106. Catafale	263
107. Anatoliu etc.	263
108. Clopotele și toaca	263—264

Partea III.

Adaus.

109. Chipuri cioplite	267—268
110. Ferestritele	268—269
111. Luminatul în biserică	270—274
112. Lumina electrică în biserică orientală	275—279
113. Ctitorii sau patronii	279—280
114. Animalele în pictura bisericească	280—285
115. Zodiile	285—289
116. Animalele în sculptura bisericească	289—292
117. Ce simbolizează diferitele animale?	292—295
118. Unele plante în ornamentica bisericească și simboalele lor	295—297